

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 60 Lei. | Negyed évre — — 15 Lei.
 Fél évre — — 30 „ | Egyes szám ára — — 1-50 „
 Nyilttér soronként 5 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők, kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Rovás.

Nincs fix pont

a felekezeti iskolák ügyében, pedig már hónapok óta rendelet rendeletet követ, de azért a kisebbségek felekezeti iskolái még ma is, a tanév megkezdése előtti órákban, tanács-talanul állanak s várják a végleges döntést. Az eddig kiadott rendeletek különféleségei folytán támadt bizonytalanság, valamint az, hogy az iskolák megnyitása előtti pár órában sincs egy végleges rendelkezéssel megteremthető fix pont, amely a kisebbségek felekezeti iskoláit, az érdekelt szülőket és tanulókat a bizonytalanság utvesztőjéből kivezetné, azt a benyomást kelti, mintha az ügy végleges elintézésének elődázgatásával még súlyosabbá akarnák tenni ezen iskolák helyzetét. Akadtak szülőkf akik emiatt — szándékuk és akaratuk megmásításával — az állami iskolákba iratták be gyermekeiket.

Eltekintve attól, hogy a megnagyobodott Románia konszolidációja megkívánja, hogy ne csak a békeszerződésekben biztosított jogainak szerezzen érvényt, hanem az abban foglalt kötelezettségeknek is közmegnyugvásra eleget tegyen, nem helyes, hogy az állam adózó polgárainak egy jó nagy részét érdeklő ügy elintézésének mikéntje, hogyanja az elégedetlenségeken kívül a bizonytalansággal járó örökös rettegést, kapkodást s anyagi károkat szülje, növelje.

Nincs fix pont, amelyen állva az érdekelt iskolák, szülők és tanulók végleges megállapodásra, elhatározásra jutnának.

Ugy látszik, hogy a világháború a fix vagy fixnek vélt pontokat, bázisokat illuzoriussá tette, hiszen még az édes anyaföld is ezt igazolta, amikor a virágzó országgal bíró japánok alatt megmozdult helyéből, s sok ezer embertársunk életét, javait elpusztította.

Egy fix pont van: a jog, törvény és igazság, amelynek alapzatát sem a földrengések, sem az elvakult emberi-szenvedélyek szülte rombolási vágyak meg nem ingathatják. Ezt az alapzatot ellephetik szennyes, haragos hullámok döngethetik a szökőárak, de hiába, mert mindaz, amit erre építenek fel maradandó, örökéletű. Örökéletű, mint Krisztus szent tanai, melyek 2 ezer év után is fennen hirdetik: ne lopj, ne ölj s úgy szeresd felebarátodat, mint magadat. Imádd Istent, de nem azt, aki a háborút előidézte s akit ma fanatikus örvöngéssel táncol körül az emberiség nagyrésze s akinek neve Mammon, hanem azt, aki vesékbe lát, jóságos, igazságos.

A felzaklatott lelkek nyugalmát vissza kell állítani s minden téren oda kell törekedni, hogy az ország konszolidációját célzó munkálkodás állandósuljon. Nemcsak a vagyont, az élet, hanem a lelkek nyugalmának bizonytalansága is gyakorolhat káros hatást mindenre, ami a romboló világháború után a konszolidációt szolgálja, s éppen ezért kívánatos lett volna, hogy az illetékesek az

iskolák ügyében is jóval az iskolai év megkezdése előtt döntöttek volna.

Ifj. Szántó Károly.

Hadi zónában vagyunk.

Vettük a helybeli katonai térparancsnokság átíratát, amely szerint az eddig érvényben levő II. számú rendelet helyett a III. számú lépteti életbe. A hadizónára vonatkozó II. számú rendelet enyhébb mint a III., így az utóbbinak életbeléptetése bizonyos fokú szigorításokat tartalmaz. Az új rendelet elsősorban az állam biztonsága ellen elkövetett kihágásokkal és vétségekkel foglalkozik. Elrendeli, hogy ezekben a bűncselekményekben újra a katonai hatóságok ítélkeznek, tehát a tárgyalás és ítélet jogát kiveszi a polgári igazságszolgáltatás kezéből. Elrendeli továbbá, hogy a fegyvertartási engedélyeket revízió céljából be kell nyújtani és akiknél régi vagy hamis fegyvertartási engedélyt találnak, azt kémkedés és lázadás miatt elítélik. Gyűlésekre, mulatságokra és összejövetelekre a polgári hatóságok csak a divízióparancsnokság hozzájárulásával adhatnak engedélyt. A katonai hatóságoknak jogában áll a polgári lapokat, nyomtatványokat cenzurálni. A levélpostaforgalom cenzuráját is előírja a rendelet. A polgári hatóságok eljárásában egy katonai delegátus vesz részt. Azokat az egyéneket pedig, akik ellen államellenes cselekedet miatt eljárás van folyamatban, a hadizóna területéről ki kell utasítani. Azokat a román polgárokat is ki lehet utasítani, akiknek ott tartózkodásuk nem kívánatos. Végül a rendelet előírja, hogy a hadizóna területén lakó polgárok az alkotmányban biztosított összes jogaikat élvezik, kivéve azokat, amelyekre a harmadik számú rendelet vonatkozik.

A király és a trónörökös Piskin.

Piskinek nagy és nevezetes uapja volt f. hó 13-án, csütörtökön, amikor is oly előkelő vendégeket fogadhatott falai között, aminőket csak nagy ritkán üdvözölhet. Dél előtt a nagy-szebeni metropolita utazott keresztül, délután pedig Ófelsége Ferdinánd király és Károly trónörökös szállottak ki az ünneplőbe öltözött pályaudvaron. A királyi vendégek udvari vonata délután pontban fél négy órakor futott be a piskii pályaudvarra Hátszeg felől, ahol a Kendeffy kastély vendégei voltak vadászaton. A pompásan feldiszitett pályaudvaron csekély számú, de előkelő közönség várta a királyi vendégeket. Hivatalos fogadtatás Ófelsége határozott kívánságára nem volt, mindössze dr. Dublesiu prefektus üdvözölte pár szóval a Felséget, aki ezután az egybegyűlt urakhoz fordult, kik közül Hoboth A. József r. kath. esperest szólított meg elsőnek, aztán a küldöttség többi tagjaival váltott egy-két barátságos szót.

Ezután a pályaudvar előtt várakozó autókra szállottak fel s két autón legszűkebb kísére-

tükkel a dédácsi kastélyba hajtottak, ahol Ocskay István földbirtokos vendégei voltak uzsonnára. Itt ugy Ófelsége, mint Károly trónörökös legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a park szépségeiről s az ott meghonosított különféle exotikus növényfajokról, melyeknek párja messze környéken alig akad. Uzsonna ideje alatt Toducz János karmester vezetése alatt a műhelyi gyermekzenekar hangversenyezett a kastély előtt s Ófelsége a trónörökössel a terraszra kimenve, nagy élvezettel gyönyörködött a parányi zenészek művészi játékában.

Két órai ottidőzés után a királyi autók újra megérkeztek az állomásra, ahonnan az udvari vonat 6 óra 40 perckor elindult Bukarest felé. A felséges vendégeket a jelenvolt közönség csöndes, de őszinte meleg szeretettel ünnepelte, s elinduláskor virágcsokrokat dobáltak be a királyi kocsi ablakán.

BISZTRAY GYULA VERSEIBŐL.

Szépéletű dédapámról.

Negyvenes évek körszakálla
 keretezte a szép arcot.
 Inas ugrott parancsszavára,
 ércbaritonja hogyha hallszott.

Verekedett az ellenséggel,
 néha meg a jóbaráttal.
 Sohse panaszkodott: „Be régen
 volt, hogy asszonyfélélt láttam!”

A kúria mindig vidám volt
 és mindig a háziúr tölt.
 A szomjas tűz az égig lángolt,
 — busásan fizetett a föld.

Büszke, nemes pályán robogott
 s a szürke időbe nem únt,
 fennen lengette a lobogót...
 — Úgy élni már mi nem tudunk...

Vágy.

Úgy szeretném most, ha jönnél,
 nesztelenül, észrevétlen,
 ahogy az álmodó Nyarat
 meglepi a szines Ősz.

Két karoddal körülfontnál,
 arany hajad rámomolna,
 mint a szikkadt, szomjas földre
 a fonnyadt, hűvös avar.

Forró fejem lecsitulna
 s véresre mart égő ajkam
 felfrissülne, meggyógyitná
 a gyöngyharmat és a dér.

S én egyszer csak belevesznék
 ebbe a nagy szerelembe
 nesztelenül, észrevétlen,
 ahogy az Őszbe a Nyár.

Bisztray Gyula.

Induló, harcoshedvű, sokat-látó szemű ember, — akinek léptei elé sokatigérő életul fe-

szül — írásaiból hozunk mutatványokat. A Bisztray Gyula írásai egy forró, szenthitű poétalélek legmélyéről zendülő halkszavu harmoniák. A finom megsejtések, a bódorgó vágyakozások, a szép látások szépségidéző poétája ő. Lelkének csodakutjából villanó ivben harsannak szét a cseppek s finom zengéssel aranyesőznek lelkünkre életes csodákat, zengő, színes álmodásokat, fiatalos, nagy akarásokat.

Versei mögül mintha finom pasztellképek alakjai bólogatnának felénk; finom, graciózus vonalak, meleg, néha könnyes hangulatok.

És sokszínű mondanivalói mindig a formával együtt duzzadnak ki lelkéből, itt nincs diszsonáns hang, ami a harmoniát zavarná, itt nincs fölösleges gesztus, ami az egésznek nemes lendülését megakasztaná. Téma és forma: szent tűzben fogant örök egység.

Versei kötetben kiadva még nem jelentek meg; az Erdélyben kiadottak közül a legsúlyosabbakat a „Pásztortűz“ közölte le. P—t.

NAPI HIREK.

— **Személyi hír.** Candrea Valer, Hunyad vármegye subprefectje f. hó 10-én kezdte meg négyhetes szabadságát.

— **Balan metropolita Piskin.** Dr. Balan Nicolae, a nagyszebeni metropolita f. hó 13-án, csütörtökön Petrozsény felé utaztában Piskire érkezett. A pályaudvaron nagyszámu közönség, az iskolai növendékek, a polgárság képviselői, a hatóság vezetői fogadták az egyházfőt, akit a vármegye nevében dr. Dublesiu prefectus, a község nevében Tanase főjegyző, a gör. kel. egyház nevében Lula Adam lelkész üdvözöltek. A Toducza János karnagy vezetésével kivonult műhelyi gyermekzenekar a román himnusszal üdvözölte s a vonat itt tartzkodása alatt hangversennyel szórakoztatta a vasuti étteremben ebédelő főpapot és kíséretét.

— **Meghalt Sipulusz.** A magyar irodalomnak újra nagy gyásza van: Rákosi Viktor meghalt. A „Korhadt fakeresztek“, az „Elnemult harangok“ szerzője, a magyar olvasóközönség Sipulusza hosszas betegeskedés után Budapesten jobblétre szenderült. Temetése impozáns keretek között ment végbe.

— **Áthelyezés.** A közoktatásügyi miniszter Ander Antalt, a dévai állami liceul rendes tanárát saját kérelmére a nagyváradi állami liceulhoz helyezte át.

— **Külföldi egyetemeken is lehet tanulni.** A „Keleti Ujság“, írja: Az évek óta fennálló szigorú rendelkezéseket, amelyek eltiltották a főiskolai hallgatóknak, hogy tanulmányukat külföldi egyetemeken végezhessék, Anghelescu közoktatásügyi miniszter végre hatályon kívül helyezte. A miniszter rendeletet adott a rendőrségnek, a szigurancának és határrendőrségnek, amelyben közli, hogy a külföldi egyetemeken tanulni akaró főiskolai hallgatóknak nincs szükségük miniszteri engedélyre és így az utlevelek kiadása, illetve külföldre való utazásuk elé ne gördítsenek akadályt. Természetesen Magyarországot sem veszi ki a rendelet és így ott is járhatnak egyetemre a romániai hallgatók.

— **Házasságok.** Schalát Gyula, a vajdahunyadi vasgyár közkedvelt tisztviselője f. hó 16-án tartotta esküvőjét Primmer Vilma urleánnyal Vajdahunyadon. Az új férj a háboru alatt a helybeli 64. gy. ezredben mint főhadnagy szolgált s a frontról lapunk részére sok érdekes apróságot küldött. Itteni jó ismerősei, barátai szerencsekívánataihoz mi is szívól hozzájárulva sok szerencsét s tartós boldogságot

kívánunk az új párnak. — Popescu Miklós kudzsiri adóhivatali pénztárnok és Irinca Emilia urleány a napokban Kudzsiron házasságot kötöttek.

— **Nyugdíjazás.** Mailand Oszkár és Tóth Ferencet, a dévai „Decebal“ liceul rendes tanárait a közoktatásügyi miniszter nyugdíjazta. Ezzel a régi réaliskola két legöregebb tanára hagyta ott hivatását.

— **Miniszterek a Zsilvölgyében.** Folyó hó 6-án érkeztek Petrozsénybe Târgu-Jiu keresztül autóval V. Bratianu, V. Sassu miniszterek, Inculetz besszarabiai miniszter és Mlazeck államtitkár társaságában az állami bányaüzemek meglátogatása végett. — A petrilla-lónyatelepi bánya megvizsgálása után meglátogatták Vulkánt és Lupényt is. Ebédre visszatértek Petrozsénybe, ahol a szomszédos községek primárjai üdvözölték, élükön Jacob petrozsényi primárral. A bányászcaszinóban történt fogadtatáson a kereskedős nevében E. Pop kereskedő üdvözölte a minisztereket, a bányászok pedig egy memorandumot nyújtottak át, amelyben foglaltak teljesítését ígérték meg a miniszterek. V. Bratianu beszédében kifejtette, hogy a fejlődés kulcsa a zsilvölgyi munkások kezében van s minden kormány érdeklődéssel figyeli ezt az ipari és kereskedelmi gócpontot. A mostai kormány minden lehető elkövet a Zsilvölgy fejlesztése érdekében, amit bizonyít az is, hogy nemsokára megkezdik a Bumbești-Livazény vasutvonal építését.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Graffius Adolf helybeli polgártársunkat: Pali nevű 4 és fél éves fiacskája agyhártyagyulladás következtében néhány napi szenvedés után f. hó 19-én meghalt. Az okos és eleven eszű élgterős gyermek halála nemcsak a szülőket ejtette mély gyászba, hanem a közeli ismerősök, jóbarátok szeméből is őszinte könnyeket sajtolt ki. A virgonc kis Pali lelke földi hüvelyéből az Égbe röppent, de a kis ravaltalt körülállító szülők megmérhetetlen fájdalomában a család minden jó ismerőse, barátja őszintén osztozik. A kis halottat f. hó 21-én d. u. temették el nagy részvét mellett.

— **Vajdahunyadon leszállították a cégtábla adót.** Vajdahunyadi tudósítónk írja: Az új községi adókiutással kapcsolatosan a vajdahunyadi városi tanács a kereskedőkre 500 leu évi cégtábla adót állapított meg. A kereskedők ezen horribilis adót sérelmesnek és lehetetlenné találták s ezért közös megalapodással elhatározták, hogy eltávolítják üzleteik homlokzatáról a cégtáblákat, amely elhatározásukat hamarosan meg is valósították. A példás összetartásnak meg is lett a kívánt eredménye, amennyiben a tanács, látva a kereskedők ily formában megnyilatkozó tiltakozását, ülést tartott s a cégtábla adót a kereskedők anyagi helyzete szerint 100—200 leura redukálta.

— **A „Hangya“ köréből.** A „Hangya“ szövetkezet tudvalevőleg feladatai közé sorolja a népet olcsó ruházati anyagokkal iz ellátni. Ilyen irányban a jelenleg szünetelő, de néhány évvel ezelőtt élénk működésben volt nagyrapolti falusi „Hangya“ szövetkezet igen üdvös működést fejtett ki. A szászvárosi „Hangya“ szövetkezet programjába vette ezen cikkek árusítását is. Már meg vannak rendelve a központban a különböző népruházati cikkek, u. m. vásznak, gyolcsok, szövetek, továbbá nagyobb mennyiségben a szövéshez szükséges feleresztő és beverő pamut, fonál, miután népünknek különösen a téli szezonban van ideje a házi ipar ezen ágával foglalkozni. E cikkekre előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Házasságok.** Dr. Rafael Miska általános ismert és közkedvelt algyógyi ügyvéd f. hó 23-án tartja esküvőjét Deutsch Rózsika urleánnyal Aradon. — Ifj. Zobel Károly kereskedő, a helybeli aranyifjuság agilis tagja f. hó 29-én tartja esküvőjét Gross Károly bankpénztáros leányával, Edittel.

— **A szászvárosi kereskedők figyelmébe!** Minden városban sorra alakulnak meg a kereskedők érdekeit képviselő, védő Kereskedőtanácsok (Sfatul), csak Szászváros maradt hű tradícióhoz. Legutóbb Nagybányán alakult meg a Sfatul és pedig az ottani kereskedők sürgetésére, akik a kolozsvári Kereskedő Tanácshoz, mint központhoz fordultak, hogy a nagybányai fiók létesítésére küldjön ki tisztviselőket. Ma, amikor a kereskedő osztály érdekei megvédésére s a különböző rendeletek utvesztőiben való egyöntetű eljárásra intenzívebben van kényszerítve, üdvös és szükséges Szászvárosban is megalakítani a kereskedők tanácsának fiókját. A kolozsvári központ szívesen küld ide is szervezőket, ha ugyan akad 4—5 kereskedő, aki ez irányban megkeresi a Sfatul kolozsvári központját. Már többször hívtuk fel e lap hasábjain kereskedőink figyelmét erre s most tesszük ezt azzal a megjegyzéssel, hogy minden biztonnyal javára van a kereskedőknek a Sfatul, mert ha nem volna, nem alakítanák meg olyan sok helyen.

— **Tánckerületi beosztás.** A „Romániai Tánctanárok Szövetsége“ f. év szept. 7—8-án megtartott rendes választmányi gyűlés határozata értelmében a hunyadmegyei tánctanárok a következő kerületekbe lettek beosztva: Kiss Ádám tánctanár: Gyulafehérvár, Petrozsény, Vulcan, Lupény, Szászsebes és Szászváros. Zeiger József tánctanár: Déva, Piski, Brád, Kőrösbánya, Marosillye, Dobra, Zám és Soborsin. Kiss Rózsika tánctanárnő: Vajdahunyad, Hátszeg, Abrudbánya, Verespatak, Zalatna és Kudzsir. Kiss Anci tánctanárnő: Nagyvárad és Ploesti. — Az idényi táncszezon újdonságai a következők: Tangó—1924., Tangó—Milanga, Capricció, Madeon—Shimmy és Wals—Hesitation.

— **Hírek a moziból.** E héten Barré gyönyörű 5 felvonásos színműve, az „Egyenlőség“ kerül bemutatásra „Ur és szolga“ címen, mely egy modern és egy fantasztikus részből állván valósággal elragadja a nézőt. Egy dús gazdag főur hajója zátonyra jutván, a pazar kényelemből robinzoni nyomoruságba jut egész környezetével s innen erednek a drámai bonyodalmak, mignem mentő hajó jön és minden megtalálja a kellő megoldást. — Jövő héten egy monumentális koncepciójú filmtragédia van műsorra kitézve „Nagy Péter cár“. A főszerepet Emil Jamings páratlan tragikai erővel alakítja. A szigorú uralkodó szerepe, ki még az atyai szívet is képes a közérdeknek alárendelni s ellenszegülő fiát törhetlen szilárdsággal halálra ítéli, hogy azután vas ereje saját lelkét összetörve, az örületbe jusson, nagyszerűen illik Jamings páratlan alakító tehetségéhez. A „Nagy Péter cár“ valóban nagy művészi értékkel bíró film, melyet a mozilátogató felső tizezrének a művelt intelligens közönségnek számára a legnagyobb raffineriával állítottak ki.

Dr. Seidner S. fogorvos
Szászváros,
Városház-tér (Rob-féle üzlet felett)
Rendel naponta d. e. 9-12, d. u. 2-5 óráig.
7 12-12

ERZSÉBET MOZI a „TRANSSYLVANIA“-ban.

Ma vasárnap szept. hó 23-án
délután 5 és este 9 órakor:

UR és SZOLGA

(EGALITÉ)

Barre színműve 5 felv. — Főszereplők:

Lord Loam	Th. Roberts
Harry Wooley	Ray Hatton
Lady Agathe	Mildred Readon
Lady Mary	Gloria Swanson
Chrichton	Th. Meigham

és a kitünő kíséző műsor.

Jövő heti szenzáció

NAGY PÉTER CÁR.

Emil Jannings.

— Változások a „Hunyadvármegye“ szerkesztőségében. A Déván megjelenő „Hunyadvármegye“ c. lapársunk szerkesztőségében változás állott be: dr. Leitner Mihály főszerkesztő megvált a laptól. A lap felölős szerkesztője ezután is Gyarmati Ferenc maradt.

— Értesítés. A Kún-koll. elemi iskolájában a tanítás a jövő héten megkezdődik, a t. szülők fölhívatnak, amennyiben még nem tették, gyermekeik minél előbb való beiratására. A felvételnél semminemű korlátozás nincs. Az igazgatóság.

— Visszavonták az erdőkitermelésék beszüntetésére vonatkozó rendeletet. A kormány az új adótörvény életbeléptetésével az erdőkitermelést részben teljesen beszüntette és részben korlátozó rendeletet adott ki, amelynek szeptember elsején kellett volna életbelépnie. A hevenyészett intézkedésből eredhető károk ugylátszik megfontolásra bírták a kormányt. Az Erdélyi Faegyesület választmányi ülésén ugyanis dr. Metes Péter egyesületi jogtanácsos bejelentette, hogy az erdőkitermelési tervek felülvizsgálatának határidejét 1924. szeptember 15-ig meghosszabbították. A vállalatok tehát háborítatlanul fognak dolgozni még egy évig.

— Szüreti multság. A helybeli reform. egyház f. év október első felében a Transsylvaniai táncal egybekötött műsoros szüreti multságot rendez, amelyre az előkészületek már javában folynak. Egy vigjáték, monológok, dalok, szavalatok fogják képezni a műsort. Bővebbet jövő számunkban.

— Nagy cirkusz Szászvároson. Az országos híru Novacsek-féle cirkusz folyó hó 22-én kezdte meg előadásait Szászvároson. Idomított lovaival, vadállataival mindenütt nagy feltűnést keltett ez a társulat s az artisták legjobbjaival nagyon látogatottá tette előadásait. Bővebbet a falragaszokon.

IRODALOM.

Az új „Pásztortűz“.

A budapesti irodalmi centrumtól való elszakadás után az átcsatolt területeken élénk lendülettel indult meg a magyarság kulturális tevékenysége. Művészet és irodalom egyaránt kitarmelte a maga régóta ugaron hevert őstevényéből azokat a tehetségeket, akik „in

arbitus et litteris“ megszólaltatták s a maguk eszközeivel kifejezésre juttatták a magyar ígét, a magyar művészetet. A bizonytalanság és forrongás kezdeti stádiumán a négyesztendős próbaidő alatt átvergődött magyar irodalom végre eljutott ahoz a határkőhöz, mellyel fejlődésének és létének új korszakát jelölheti meg.

A sok sikertelen próbálkozás után a közönség pártolása hiányában igen sok szép irodalmi lap és folyóirat megszűnni kényszerült, míg az „Erdélyi Szemlé“-ből átalakult „Pásztortűz“ immár 9-ik esztendeje él és reprezentálja az erdélyi magyar irodalmat. Ez érdemes lap most, hogy a világnézeti különbségeket sikerült egy tisztultabb írói szolidaritás harmoniájában összehangolni, új lendülettel, új csapásokon indult egy új utra, amelyen csak egyellenegy szembejövővel találkozhatik s ez a Siker. Anyagi és erkölcsi siker. Mert ha elbukik, vele bukik s vele hal meg az erdélyi magyar irodalom és művészet s vele elnémul a magyar ige, melynek istápolása és világgá hirdetésére hivatott.

Az átalakult és most már a „Haladás“ lap és könyvkiadó betéti társaság kiadásában megjelenő új „Pásztortűz“, mely Nyiró Józsefben, ebben az őstehetségű istenáldotta székely elbeszélőben olyan főszerkesztőt kapott, kiből nemcsak a Pásztortűz, de az erdélyi magyar néplélek is reprezentív mann-jét tisztelheti, maga köré csoportosította erdély legkiválóbb íróit, költőit és essaystáit, kik tudásuk és tehetségük legjavával sietnek a magyar kultúra bevehetetlen várát felépíteni.

A megújított „Pásztortűz“ első számának gazdag tartalma a következő: Zágoni István dr.: Irók és irodalmi denevérek. Kós Károly: Művészetünk utja, Képzőművészeti sereg-szemle. Imre Sándor: Színház. Szentimrei Jenő: A halott Petelei kiadót keres. Tabéry Géza: Kolozsvári bál. (Könyvism.) Szombati Szabó István: Régi japán költők. (ismertetés). Walter Gyula: Gyárfás Elemér: Erdélyi problémák. (ism.) Grandpierre Emil dr. Kuncz Aladár dr.: Az új lélektani regény. Walter Gyula: Irodalmi dolgok. Buday Árpád dr.: Az erdélyi ősember újabb nyomai. Kelemen Lajos: Vay Ádám kuruc generális ismeretlen levele. Versek: Bratalis János verseiből. Benedek Elek gyűjtése: A fogoly katona. (Székely népballada) Olosz Lajos: Fekete Batár. Serestély Béla: Misztérium. Elbeszélések: Nyiró József: Gépindítás. (Elbeszélés). Molter Károly: Balkaneszka. (Jelenet). Regény: Petelei István regénye: Egy asszonyért.

Most már csak az erdélyi magyar közönségen mulik, hogy a „Pásztortűz“, ezen egyetlen erdélyi magyar irodalmi folyóirat nemcsak megéljen, de külső formájában s belső tartalmában egyaránt minél hamarabb eljusson arra a fokra, ahol az emberileg lehető legelőkeltebbnek mondhatjuk.

Erdély magyar népe, önmagadnak és gyermekeid jövőjének teszel szolgálatot, ha a „Pásztortűz“ élni és virágzásra juttatni kötelességednek ismered.

Serestély Béla.

KÖZGAZDASÁG.

Uj építővállalat a megyében. Amint értesültünk Bencze Bogdán helybeli előnyösen ismert mérnök-vállalkozó és a 27 év óta fennálló Steiner József aradi építővállalkozó cég Szászváros—Petrozsény székhellyel egy nagyobb szabású építővállalatot létesített, mely már megkezdte működését s a Zsilvölgyében már is nagyobb mérvű építkezéseket végez. Az építővállalat a magas- és mély építkezések minden ágát átöleli s szabadalmazott

építkezési szerkezetek s más szabadalmak birtokában valamint összeköttetései révén a mai drágaság dacára is aránylag olcsón épít. A vállalat a Zsilvölgyében folyó munkálatainál számos megye szakmabeli embernek ad foglalkozást. A helybeli építőipar is szép számmal van képviselve e vállalatnál.

A háboru alatt a megyénkben is szünetelő s pangásnak indult építőipar új fellendülését jelenti ez a vállalkozás, amely nemcsak az új épületek létrehozásával, hanem a munkálatok megteremtésével is megyénk közgazdasági életére előnyös hatást gyakorol. A bejegyzett építkezési cég címe: „Zsilvölgyi Építő és Kereskedelmi Vállalat“.

Bácsi község vásárjai. A megye közepén, a vasuti gócpont közelében fekvő Bácsi község vásártartási jogot kapott. Még 1907-ben néhai Popovics Dénes körjegyző és Botha Sándor pap indította meg az akciót ez ügyben, ami most megvalósult. Szeptember 15-ikén tartatott meg Bácsiban az első országos vásár. Az egész környékről csak úgy özönlött minden oldalról a szebbnél-szebb borju, tehén, ökör, melyek száma kitett egy ezer darabot. Sertés is volt nem sok, de volt. Juhokból felhajtás nem volt, ami annak tulajdonítható, hogy bizonyára a havason levő juhászokhoz még nem jutott el a bácsi vásár híre. Vevőkben sem volt hiány. És így eladás is elég szépen történt. Eladatott 360 drb. szarvasmarha, melyből 15 pár prima ökröt az aradi Neumann cég vett, 19 párt a dévai Siger cég. Egy nagyszabású cég 70 drb. egy éves borjut vásárolt. A többi vétel és eladás a környékbeli kisgazdákra esik. Az árak elég magasak voltak. 1 ökrért 18-25000 leut fizettek. Jó tehén ára 10—12000 leu páronkint. Az éves borju 1200—2000 leuért kelt el. Itt említjük meg, hogy ott ezentul minden hét keddjén kirakodó és marhavásár lesz.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó ismerősöknek, jóbarátoknak, akik forrón szeretett Pali fiam elhalálása feletti mély bánatunkat a temetésen való megjelenésükkel és részvénytárgyalataikkal enyhíteni szivesek voltak, ez uton mondunk hála köszönetet.

Szászváros, 1923. szept. 24.

Graffius Adolf
és családja

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

M. J. Déva. ?????? ...!?!

Dr. T. A. Kudzsir. Ha erre jár, küldjön utánunk. Üdv!

Előfizető. Intézkedtünk. Csakis engedéllyel. Meg lehet kísérelni, de a sikerhez nem sok remény van.

Munkatárs. Közleménye a jövő számunk „Törvénykezés“ c. rovatában fog napvilágot látni. Most már tudjuk, hogy hol volt a kutya eltemetve. A ki egyezés mitsem változtat a dolgokon. A többiekre is rea kerül a sor, csak türelem: a szeg ki fog bujni a zsákból.

„Lajas“. Az ígért „ujdonságot“ várjuk.

„Fi-fi“. Nagyon pikáns, nem közölhető. A „Gyilkos“-ba vele!

Tanuló fiu vagy leány

a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

könyv és papirkereskedésében

és könyvnyomdájában

azonnal felvétetik.

Eladó ház. Szászvároson (Kovács-utca 3 sz. és Országút sarkán) eladó egy telek két házzal, két műhellyel és kerttel. Értekezhetni Cipán Miklóssal, Szászváros, Hosszu-u. 25. 42 2—

Értesítés!

37 2—

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy *Malom-utca 18. sz.* alatti saját házamban lévő műhelyemben állandóan kapható saját készítményű

kész férfi- és női-ruha, nagykabát

stb., kitűnő szabás, jó kiállítás és jutányos árban. Ugy szintén férfi rendelt munkákat a legújabb divatnak megfelelően készítik és vállalok. — Egyben tudomására hozom a n. é. hölgyközönségnek, hogy külföldi fővárosból beszereztem a legújabb

női divat különlegességeket, női kosztümöt, nagykabátokat francia munkákban a legmodernebb stílusban készítik. — Szives pártfogásukat továbbra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel

BENKŐ LAJOS

női- és férfi-szabó, Szászvároson.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Szászvároson régebbi idő óta fennálló

mosó- és fényvasaló intézetet

Papok-tere 1. sz. alá (a ref. Kónkollegium új épülete melletti bérházba) helyeztem át. A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

33 4—5

DÉNES KLÁRA.

Vonatok érkezése Szászvárosra.

Tövis felől érkeznek:

23 sz. gyorsvonat	2 óra 31 pkor
183 sz. személyvonat	2 " 08 "
183 sz. " "	10 " 31 "
185 sz. " "	17 " 27 "
Orient express	10 " 56 "

Arad felől érkeznek:

24 sz. gyorsvonat	3 óra 32 pkor
182 sz. személyvonat	12 " 09 "
184 sz. " "	18 " 31 "
186 sz. " "	3 " 54 "
Orient express	19 " 43 "

Eladó ház. Szászvároson, Romoshelyi-utca 1-a. sz. alatti ház eladó. Közelebbi felvilágosítás nyerhető e lap kiadóhivatalában Klastrom-u. 1. sz. alatt. 41 2—3

Olcsó cipő kiárusítás!

Férfi borjubőr 40-45 szám	250-300 Leu
Pia " 36-39 "	200-230 "
" " 31-35 "	160 "
Gyermek " 28-30 "	130 "
Női kivágott fekete vászon cipő	180 "
" " fehér " "	150-180 "

Tisztelettel:

NAGY ISTVÁN

cipész, Szászváros, Klastrom-u. 3. (a róm. kath. templommal szemben).

17 8—

Lorenz István Utóda

BRECKNER MIHÁLY

szappan és gyertya-gyára Szászváros.

Alapított 1880.

Sürgőnycim: Szappangyár.

Telefonszám 18.

Ajánl **kereskedők részére:** I-a takarékos szinszappant, mindenféle toilette-szappant, Diva és Péri stearin-gyertyát, mosóport, kristály- és maró-szódát.

Gyógyszertárak részére: Káli-, gyógy-, pipere- és állatmosó szappanokat.

Borbélyok részére: Kiváló minőségű Tenella borotváló szappant.

Nagyban és kicsinyben!

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

254 14—15

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyenű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Értesítés!

39 3—3

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy betegeskedésem miatt üzletem teljhatalmu vezetésével

Süli Mihály urat biztam meg.

Tisztelettel:

özv. Stamp Mártonné,

a „Korzó” kávéház és vendéglő bérlelője.

Alólirott a fenti üzlet vezetését átvettem s igyekezni fogok a n. é. közönség igényeit kielégíteni.

Izletes meleg és hideg ételek, zamatos asztali és csemege-borok, naponként friss sör, továbbá cukrászdámban tészták, likörök, lakodalmi torták, tejes kávé stb. kaphatók. Abonenseknek jutányos ár.

Tisztelettel:

SÜLI MIHÁLY,

a „Korzó” kávéház és cukrászda üzletvezetője.

Az őszi idény beálltával

Lőwy Sándor versenyáruháza

Petrozsényi

ajánlja különösen nagy szövet-raktárát a n. é. vevőközönségnek:

Tartós nőiszövet, minden színben	100 cm. széles	79.— L
Tiszta gyapju nőiszövet, minden színben	120 " "	149.— "
" " Damentuch " "	120 " "	270.— "
" " női kabátposztó " "	140 " "	390.— "
" " női kabát velour " "	150 " "	495.— "
" " férfi honi szövet igen tartós	150 " "	233.— "
" " férfi brünni " kiváló min.	150 " "	365.— "
" " " " " angol mintázás	150 cm.	470.— "
" " " szövet, valódi angol	150 cm. széles	630.— "

A nagyérdemű vásárlóközönség figyelmét felhívom arra nézve, hogy hirdetésemet ne úgy méltóztasson venni, mint szokásos reklám, hanem kérem meggyőződni, hogy nálam a meghirdetett áruk és árak tényleg be is tartatnak. — Kivánatra utazómat bárhová dusan felszerelt kollekciónal leküldöm.

Kiváló tisztelettel:

Lőwy Sándor versenyáruháza Petrozsény.

134 37—52